

VERDERA

I. Provenen del ll. VIRIDARIA, «vergers, horts» (cf. *DECat* IX, 154b21-49):

Palau-saverdera, vila i municipi de l'Alt Empordà, situat al SO. de la serra de Roses, on s'aixeca el castell de *Sant Salvador de Verdera*, ja dependent de Sant Pere de *Roda* (*Roda* i *Roses* són noms d'origen ben diferent, inconnexos). Trobem documentat aquest antic castell com a: 971: *Castrum Virdaria*; *Viridaria* (Abadal, *Cat. Car.* II, 242.26; 237.38); 1201: *castellum Verdariae* (Kehr, *Papsturk.*, 262); 1130: *ecclesia sancti Saluatoris de castro Viridarie* (*ibidem*, 316).

La Verdera, mas, a Sant Aniol de Finestres (XLIV, 105). *Can Verdera* (o *Bardera*), veïnat del terme de Sant Joan de Mediona anomenat després *les Cases de Mondon* (Coromines, 31.12.1933).

II. Sembla provenir de l'àrab (*A*)*bi-d dār** (*Dār** és un NP àrabic documentat en *GGAlg.*): *Portal de Verdera* a Alcora (XXIX, 11.12).

Més dubtós així en els següents NLL mallorquins, que podrien pertànyer simplement a I, potser contaminat per II:

Verdera, NL situat en el curs inferior del Tut de s'Estornell, aigües avall de Son Bordils, en el terme d'Inca, Llubí o Muro (XL, 110.25). *Sa Verdera*, possessió important, a Llubí (XLI, 1.17; Mapa Mascaró 111F; Mapa Despuig: *se Verdera*). Sengles *Son Verdera* a Algaida (XL, 95.21; Mapa del Cardenal Despuig; Mapa Mascaró 27L: *Son Verdera Nou*) i a Santa Maria del Camí (XL, 30.11; Mapa Despuig i Mapa Mascaró 17B12). J.F.C.

Vediells, V. *Verde*

VERDOBLE

El riu afl. de l'esq. de l'Aglí, que hi desemboca a Estagell, provinent de Moutoumet, a les Corberes llenquadocianes.

PRON. *berdúblavaig* oir a Talteüll, 1960, però en conversa en deien simplement «La Ribera» (XXV, 160.13).

MENCIONS MEDIEVALS. Un «riparia *Vernidoble*» a. 1258, es referiria al nostre riu, segons Vincent, *Top. Fr.* § 244; 1292: «loco vocato *Vern doble*», en doc. relatiu a Estagell i Talteüll (Alart, *InvLC*, s.v. *vern*); 1292: «ortum qui affrontat *a-vern Doble*», repetidament, en el Capbreu de Talteüll p.p. la Dra. Comalada (pp. 86, 88, 106); 1338: «fluvii vocati *Vern doble*» (Alart, *Inv. l. c.*, B: 485; i *Bu. So. Agr. Pyr. Or.* XI, 28).

L'antic VERNODUBRUM citat per Plini: «flumina *Tetum*,

Vernodubrum, oppida *Illiberis*, *Ruscino* ---» (*N.Hi.* III, 32) (identificat per Alart, *Géogr. Hist.*, 25; Lognon, *NLL d. la Fr.* 50, i en impertinent to dubitatu, P. Vidal, *Guide Pyr. Or.* 87; i ja per Sabarthès).

Cert que pel context de Plini, creuríem que es refereix a l'Aglí més que al seu afluent. Però com que el nom AQUILINUM d'aquest és una denominació secundària segons s'ha explicat en el seu article, endevinem que en temps romans la denominació cèltica VERNODUBRUM 'l'aigua dels verns' es devia aplicar conjuntament i sense distinció a l'un i a l'altre; després, per diferenciar, es crearia AQUILINUS, afectat a l'Aglí, potser com riu provinent de les muntanyes més freqüentades per les àguiles.

Com he explicat en *DECat.* IX, 174b és un compost cèltic de Verno- '(arbre) vern', *DÚBRO- 'aigua, corrent d'aigua' (Holder III, 222; Pokorny). Evol. per mitjà de *Verndoble* amb dissimilació de la segona r.

N'hi ha bastants homònims. Potser en el mateix Rosselló, car segons Ponsich (*Top.* 31), es troba un *Vernolis* en doc. de 1054, de Bula Ternera, avui *Mas Vernós* dins aquest terme: sembla resultant d'una evol. de VERNODUBRIS (loc. pl.?) > *Vernouuls* > *bernús*, una evol. semblant explicaria el nom de *lubarnús*, recollit a *Sorra* (poble distant uns 15 k. d'aquell), com nom d'un paratge, al llarg i a l'esq. de la ribera que baixa del Canigó.

Natural, perquè els descendents del mateix nom cèltic es troben molt escampats per tot Occitània: *Verdobre*, *Vernazoubres*, *Bernasobre*, *Bernesoubres*, *Vernoubre*, cita Krahe (*Unsere älteren Flussnamen*, p. 89); Vincent (*l. c.*) hi afegeix *Virdouble*. En particular el *Vernazobres*, de la zona de *Beziers*, afl. dr. de l'*Orb*, provinent de St. *Chinian*, noms que apareixen *Vernedubrium* i *Stus. Anianus* en un o més docs. dels SS. X-XI (*Hist. Lgd.*, index del Vol. V). També tindrà aquest origen el *Bernazau* del *Lavedan* (HPyr.), afl. esq. del Gave de *Gavarnia*, que hi desaigua poc més avall de Luz, sota aquest un poc més al N. *Col des Bernadaus* sobre *Gerde*, cap a *Bagneres* de Bigorra; només caldria admetre que hi hagué canvi de sufix, simplt. diferenciació de *ov* > *ou*; cf. ÖVUM > *ou*, car *ou* passa a *au* en gran part del gascó, i -D- d'on -z- en el *Lavedà* i -BR^U > *u* cf. *bouzig* 'boïga' i FABRU > *hau*.

Vidourle riu que neix 5 k. E. de Pont-d'Hérault i desemboca en el Grau d'Agde. I estès a un nom de població *Vezenobres*, 10 k. al S. d'Alès (dept. Gard). Cf. encara *Vall-llobre*, s. v. *Llobrec*.

Verdònic, V. *Verdú*

VERDÚ

Vila d'Urgell, uns 5 k. al Sud de *Tàrrega*, a la ratlla